

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

до проєкту наказу Міністерства енергетики України «Про затвердження Методики обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів» (далі – проєкт наказу)

I. Визначення проблеми

Проєкт наказу підготовлено на виконання Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» (далі – Закон) з метою встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – МЗНН), переліку (номенклатури) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, та їх співвідношення у складі таких запасів, а також визначення механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН для виконання учасниками системи МЗНН зобов'язань.

Основна мета Директиви Ради ЄС 2009/119/ЄС від 14 вересня 2009 року щодо зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальний рівень резервів сировини нафти та/або нафтопродуктів (далі – Директива 119) – встановлення правил, спрямованих на забезпечення високого рівня безпеки постачання нафти шляхом створення та підтримки МЗНН, що мають відповідати щонайменше 90 дням середньодобового чистого імпорту або 61 дню середньодобового внутрішнього споживання, залежно від того, яка з двох величин більша. Загальний обсяг МЗНН має визначатися з урахуванням вимог, визначених додатками I–III до Директиви 119.

Відповідно до пункту 3 статті 8 Закону Методика обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі – Методика) розробляється та затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі.

Частиною другою статті 5 Закону визначено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі визначає перелік (номенклатуру) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, та їх співвідношення у складі таких запасів, загальний обсяг мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, які зобов'язані створювати та зберігати оператори і суб'єкти ринку та оператори.

Частиною сьомою статті 9, частиною третьою статті 10 Закону передбачено визначення ринкової вартості обсягу мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів.

Виконання зазначених завдань здійснюватиметься з використанням Методики.

З урахуванням зазначеного Міністерством енергетики України розроблено проєкт наказу, реалізація якого дозволить встановити в Методиці загальні вимоги до визначення загального обсягу МЗНН, переліку (номенклатури) нафти та

нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, та їх співвідношення у складі таких запасів, а також чіткий механізм визначення ринкової вартості МЗНН.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни	+	
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		–

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також до розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН потребує державного регулювання. Діючі регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки механізм визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН в країні нормативно не врегульований.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є визначення:

- 1) механізму розрахунку загального обсягу МЗНН відповідно до вимог Директиви 119;
- 2) механізму розрахунку наявних обсягів МЗНН, створених/сформованих за поточний базовий рік;
- 3) механізму розрахунку норми щодо створення МЗНН у наступному за базовим році;
- 4) механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту наказу	Прийняття проекту наказу забезпечить встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН.
Альтернатива 2. Залишення існуючої ситуації	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до того, що в країні буде відсутній необхідний механізм визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізм визначення розрахунку ринкових цін на

без змін	нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН та, як наслідок, держава та суб'єкти ринку не зможуть виконувати вимоги Закону щодо створення та зберігання МЗНН та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану.
----------	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту наказу	1. Дозволить встановити загальні вимоги до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури). 2. Дозволить встановити механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди для держави відсутні, оскільки буде відсутній механізм розрахунку необхідних запасів МЗНН, які створюються і зберігаються саме, як інструмент подолання кризових ситуацій та є необхідною умовою імплементації європейських директив до національного законодавства.	В країні буде відсутній необхідний механізм визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізм визначення розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН та, як наслідок, держава в особі центральних органів виконавчої влади не зможе виконувати вимоги Закону щодо МЗНН та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів, особливо під час воєнного стану, що може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	Проєкт наказу спрямований на реалізацію визначених Законом заходів щодо забезпечення енергетичної безпеки країни, зменшення впливу кризових ситуацій на господарство та добробуту населення та є важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та стабільності забезпечення їх потреб у нафтопродуктах.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди відсутні, оскільки відсутність Методики призведе до неможливості розраховувати та сформувані запаси МЗНН, які виступають гарантією стабільного функціонування ринку. Отже кінцеві споживачі – громадяни можуть опинитися в ситуації не стабільності забезпечення їх потреб у нафтопродуктах.	Відсутність методики обчислення рівня МЗНН може призвести до проблем з реалізацією визначених Законом заходів щодо забезпечення енергетичної безпеки країни, збільшення впливу кризових ситуацій на господарство та добробуту населення, дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення дефіциту нафтопродуктів.

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	12	114	-	-	126
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	9,5	90,5	-	-	100

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	Впровадження проєкту наказу позитивно впливатиме на стабільність внутрішнього ринку,	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродуктів (суб'єкти

	встановить чіткі механізми розрахунків загального обсягу МЗНН, ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що дозволить знизити ризики виникнення дефіциту та цінових коливань сегменту, що у свою чергу сприятиме належному фінансовому стану суб'єктів галузі.	ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати інформацію (в електронному вигляді) щодо прогнозних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів становитимуть 1 168 902 грн на рік.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Вигоди відсутні, оскільки відсутність Методики призведе до неможливості розраховувати та сформувати запаси МЗНН, які виступають гарантією стабільного функціонування ринку, що в свою чергу може призвести до виникнення дефіциту та цінових коливань сегменту, та не сприятиме належному фінансовому стану суб'єктів господарювання.	Відсутність Методики та неможливість використання МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до дефіциту нафтопродуктів, їх дорожчання та до зниження стабільності забезпечення потреб споживачів України у нафтопродуктах.

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив (суб'єкти ринку, що здійснюють ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг), які будуть надавати інформацію щодо фактичних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів (в електронному вигляді) становитимуть 1 168 902 грн на рік.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Витрати відсутні, оскільки інформація щодо фактичних обсягів надходження, реалізації та запасів нафтопродуктів суб'єктами ринку не надаватиметься.

Внаслідок дії проєкту наказу додаткові суми витрат у суб'єктів господарювання становитимуть 1 168 902 грн на рік.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Прийняття проєкту наказу	4	Цілі державного регулювання будуть досягненні повною мірою і дозволять впровадити методику обчислення рівня МЗНН, за рахунок чого буде забезпечено встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що у свою чергу зменшить вплив кризових ситуацій на господарство і добробут населення та буде важливим для функціонування економіки, належного фінансового стану суб'єктів галузі, стабільності забезпечення потреб громадян у нафтопродуктах та підтримки їх життєвого рівня.
Залишення існуючої ситуації без змін	1	Не дозволить досягти державного регулювання та забезпечити впровадження методики обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, за рахунок чого буде забезпечено встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН. Відсутність затвердженої Методики може призвести до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні під час кризових ситуацій та утворення дефіциту нафтопродуктів, їх дорожчання та до не забезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	В результаті прийняття проєкту наказу буде впроваджено методику обчислення рівня МЗНН, за рахунок чого буде забезпечено встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН, що у свою чергу зменшить вплив кризових ситуацій на господарство і благополуччя населення та буде важливим для функціонування економіки, підтримки життєвого рівня громадян та стабільності забезпечення їх потреб у нафтопродуктах.	Орієнтовні витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродукті в становитимуть 1 168 902 грн на рік.	Прийняття проєкту наказу дозволить повністю досягти цілі державного регулювання.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Відсутні	Проблема продовжує існувати. Відсутність затвердженої методики обчислення рівня МЗНН не дозволить забезпечити встановлення загальних вимог до

			<p>визначення загального обсягу МЗНН та їх переліку (номенклатури), а також механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН.</p> <p>Це може призвести у разі кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів до дестабілізації постачання нафтопродуктів в Україні та утворення їх дефіциту та дорожчання та, як наслідок, та до незабезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.</p>
--	--	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Прийняття проєкту наказу	Прийняття проєкту наказу забезпечить у повному обсязі досягнення задекларованих цілей та є єдиним необхідним і достатнім способом вирішення проблеми.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого проєкту наказу не передбачається.
Альтернатива 2 Залишення існуючої ситуації без змін	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію проєкту наказу не очікується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту наказу, яким буде затверджено Методику обчислення рівня мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів, спрямований на встановлення загальних вимог до визначення загального обсягу МЗНН, переліку (номенклатури) нафти та нафтопродуктів, що мають входити до складу МЗНН, а також визначення механізму розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти зі складу МЗНН для виконання учасниками системи МЗНН зобов'язань відповідно до Закону.

Зазначений проект наказу дозволить визначити:

механізм розрахунку загального обсягу МЗНН відповідно до вимог Директиви 119;

механізм розрахунку наявних обсягів МЗНН, створених/сформованих за поточний базовий рік;

механізм розрахунку норми щодо створення МЗНН у наступному за базовим році;

механізм розрахунку ринкових цін на нафту та нафтопродукти;

особливості окремого обліку та зберігання створених МЗНН суб'єктами ринку нафти та нафтопродуктів;

механізм застосування ринкових цін на нафту та нафтопродукти та їх оприлюднення.

Міненерго для впровадження проекту наказу має погодити його із заінтересованими органами, затвердити його власним наказом та подати до Міністерства юстиції України для державної реєстрації.

Для впровадження проекту наказу в дію необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги проекту наказу та шляхом його оприлюднення в медіа та на офіційному вебсайті Міненерго.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог проекту наказу для органів виконавчої влади не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії проекту наказу не обмежується у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проект проекту наказу набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Показниками результативності проекту наказу є:

кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія проєкту наказу – 126;

розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться;

розмір коштів, які витрачатимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог проєкту наказу для одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва – 1 168 902 грн за перший рік та 5 844 510 грн за п'ять років;

кількість часу, який витрачатиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог проєкту наказу для одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва – 6 год на місяць для підготовки та подання щодакдної інформації та 2 год на місяць – для щомісячної інформації, всього – 8 год на місяць;

рівень інформованості суб'єктів господарювання – високий.

Проєкт наказу та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднюється на офіційному вебсайті Міненерго.

Додатковими показниками результативності проєкту наказу є:

загальний обсяг МЗНН відповідно до вимог Директиви 119;

норма щодо створення МЗНН у наступному за базовим році;

ринкові ціни на нафту та нафтопродукти.

ІХ. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності проєкту наказу будуть здійснюватися Міністерством енергетики України відповідно до вимог статті 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності здійснюватиметься після набрання ним чинності у IV кварталі 2026 року, оскільки для цього використовуватимуться виключно статистичні показники.

Повторне відстеження результативності проєкту наказу здійснюватиметься не пізніше IV кварталу 2027 року.

За результатами даного відстеження відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження.

Періодичне відстеження результативності проєкту наказу буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного його відстеження.

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр енергетики України**

Денис ШМИГАЛЬ

« _____ » _____ 2026 року

Додаток
до аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Порядковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/ підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0,00	0,00
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0,00	0,00
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	8 727	43 635
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	0,00	0,00
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0,00	0,00
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	550	2 750
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0,00	0,00
8.	Інше, гривень	0,00	0,00
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	9 277	46 385
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць, всього	126	126
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	1 168 902	5 844 510